

Statenbrief

Datum

31 augustus 2021

Zaaknummer

2020-007324

Inlichtingen bij

Provincieloket

026 359 99 99

post@gelderland.nl**Blad**

1 van 8

Onderwerp

Ontwerp Luchthavenbesluit luchthaven Teuge

Ambitie en thema

- Ambitie 4 Gezond, veilig, schoon en welvarend

Portefeuillehouder

Christianne van der Wal

Doel van deze brief

Gedeputeerde Staten verzoeken Provinciale Staten om:

- De inhoud van deze brief voor kennisgeving aan te nemen (informatieplicht)

1 Inhoud voorstel (beoogd resultaat/doel)

Wij hebben een ontwerp Luchthavenbesluit vastgesteld voor de luchthaven Teuge. Hiervan ontvangt u een afschrift. In deze brief lichten wij toe hoe het ontwerp-Luchthavenbesluit tot stand gekomen is en welke afwegingen wij daarbij hebben gemaakt. Vanaf 6 september 2021 leggen wij dit ontwerpbesluit ter inzage. Naar aanleiding van de ontvangen zienswijzen zullen wij u een concept Luchthavenbesluit en een Reactienota op de zienswijzen aanbieden. Uw Staten stellen het Luchthavenbesluit in het eerste kwartaal van 2022 definitief vast.

Wij stellen nog een ontwerp besluit vast over de Wnb aanvraag van de luchthaven Teuge. Wij verwachten dat wij ons definitieve besluit over de Wnb aanvraag kunnen koppelen aan uw besluit over het Luchthavenbesluit.

2 Aanleiding

Aanvraag

Op 22 mei 2020 ontvingen wij van de luchthaven een aanvraag voor een Luchthavenbesluit in combinatie met een aanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming. De aanvraag voor het Luchthavenbesluit is onder meer voorzien van een rapport waarin de milieu effecten zijn beschreven. Deze aanvraag is op verschillende momenten daarna op verzoek van de provincie aangevuld.

De aanvraag voor een Luchthavenbesluit, zoals nu ingediend, betreft een omzetting van de huidige [Omzettingsregeling van het Rijk](#) in een door u te nemen het provinciaal Luchthavenbesluit met doorvoering van een correctie van -3 dB(A) op de te vergunnen geluidsruimte, in verband met een destijds gemaakte fout.

Ontwerp Luchthavenbesluit

Het ontwerp Luchthavenbesluit, dat wij hebben vastgesteld wijkt op twee onderdelen af van de aanvraag van de luchthaven, die gebaseerd is op de geldende omzettingsregeling:

- Om tegemoet te komen aan de wens tot het beperken van hinder door valschermvluchten is er een beperking opgenomen voor het uitvoeren van valschermvluchten. Op minimaal

Datum

31 augustus 2021

Zaaknummer

2020-007324

Blad

2 van 8

vier dagdelen per maand, die vallen in het weekeinde, mogen deze niet uitgevoerd worden. De luchthavenexploitant stelt deze dagdelen vooraf vast.

Deze beperking geldt alleen voor de vliegtuigen waarmee deze vluchten nu worden uitgevoerd; Als er stillere vliegtuigen gebruikt worden, is de beperking niet meer van toepassing.

- In de toelichting op het Luchthavenbesluit kondigen wij aan om op termijn de milieuruimte voor geluid en emissies stapsgewijs terug te brengen.

3 Bestaand beleid c.q. kader

De Luchthaven Teuge opereert momenteel op basis van een geldige Omzettingsregeling van het Rijk.

Provinciale staten hebben in 2009 het Omgevingsbeleid Luchtvaartterreinen Gelderland (PS2009-357) vastgesteld. In dit beleid werd uitgegaan van het beleidsneutraal omzetten van de Omzettingsregeling voor de luchthaven Teuge uit 2009 in een Luchthavenbesluit. Het beleid biedt de mogelijkheid tot een nadere weging van luchtvaart met onder meer veroorzaakte (geluid)hinder, effecten op natuur en de bijdrage aan klimaatdoelen.

De provincie heeft sinds 2009 onder meer beleid uitgewerkt voor het reduceren van de uitstoot van CO₂ en stikstof en voor het versterken van de biodiversiteit. In de omgevingsvisie Gaaf Gelderland is aangegeven dat maatschappelijke ontwikkelingen toenemende druk zetten op de Gelderse leefomgeving. De schaarse ruimte vergt dat keuzes gemaakt worden waarbij de provincie inzet op een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland.

Onze beoordeling van de aanvraag van het Luchthavenbesluit voor Teuge is tegen deze achtergrond bezien.

Eerdere afspraken over de aanvraag

Enkele jaren geleden is door de luchthaven, het (toenmalige) ministerie van Infrastructuur en Milieu en de provincie overeengekomen dat de luchthaven een aanvraag voor een Luchthavenbesluit in zou dienen en daarbij een vrijwillige milieueffectrapport (MER) op laat stellen. Door de landelijke discussie over de routes van en naar Lelystad Airport en de onduidelijke consequenties hiervan voor luchthaven Teuge is aan deze afspraak geen invulling gegeven. Een overzicht van de procesgang over het (uitblijven van het Luchthavenbesluit is aan PS gezonden bij de beantwoording van Statenvragen ([PS2021-039](#))

Geen MER, wel Wnb aanvraag

Het aangevraagde Luchthavenbesluit bevat enkele veranderingen ten opzichte van de eerder in de Omzettingsregeling toegestane situatie. De aanvraag bevat daarom een rapport 'Milieueffecten luchthaven Teuge'. Het rapport brengt de te verwachten milieueffecten van de veranderingen van de luchthaven voor de onderwerpen geluid, externe veiligheid, geur, emissies, verkeer, vervoer en natuur in beeld. Daarnaast heeft de luchthaven een aanvraag ingediend voor een Wet natuurbescherming vergunning t.a.v. de stikstofemissie.

Datum

31 augustus 2021

Zaaknummer

2020-007324

Blad

3 van 8

Voor deze aanvraag geldt geen MER-plicht. Daartoe bestaat geen verplichting vanwege de omvang van de luchthaven. De veranderingen zijn niet dusdanig, dat er sprake is van significante nadelige effecten voor het milieu ten opzichte van de Omzettingsregeling. Op basis van de in het verleden gemaakte afspraak, dat de luchthaven op vrijwillige basis een MER zou opstellen, kunnen wij deze MER niet afdwingen. Met ons ontwerp besluit over Wnb aanvraag leggen we de geldende referentie situatie m.b.t. stikstofemissies voor de luchthaven vast.

Wet Natuurbescherming

Ons ontwerp besluit over de Wnb aanvraag volgt later, omdat de beoordeling daarvan niet op tijd afgerond kan worden. Wij vinden het van groot belang dat er voortgang gemaakt wordt met het Luchthavenbesluit. Wij vinden het als bevoegd gezag ook belangrijk dat de definitieve besluiten op de Wnb aanvraag en het Luchthavenbesluit op elkaar aansluiten. Wij verwachten dat het realistisch is om de besluitvorming aan het eind van het jaar, op weg naar uw definitieve besluit over het Luchthavenbesluit en de Wnb aanvraag door GS, te kunnen koppelen.

Veranderingen t.a.v. mogelijk gebruik geluidruimte

De maximaal toegestane geluidsbelasting van de luchthaven is in de omzettingsregeling gebaseerd op een combinatie van:

- De bestaande geluidruimte voor klein verkeer (general aviation)
- Quota (maximale aantallen) voor vliegbeweging door helikopters (1365) en groot verkeer (500)

Als de maximale aantallen vliegbewegingen door helikopters en groot verkeer niet opgemaakt worden, dan kan de daarbij behorende overblijvende geluidruimte niet worden benut voor klein verkeer.

In de aanvraag is deze geluidsbelasting – conform de nu geldende Regeling

Burgerluchtvaartterreinen - samengevoegd tot één geluidruimte. De toegestane geluidsbelasting afkomstig van vliegbewegingen met helikopters en groot verkeer is opgeteld bij de geluidruimte voor het kleine verkeer. De totale geluidruimte kan op deze manier door de luchthaven flexibeler benut worden, omdat ruimte die overblijft van helikopter en groot verkeer bewegingen benut kan worden voor klein verkeer.

Wij hebben de berekening van de luchthaven m.b.t. het samenvoegen van de geluidruimten laten controleren door adviesbureau To70. Zij concluderen dat de berekening op de juiste wijze is uitgevoerd.

Het samenvoegen van de geluidruimten kan consequenties hebben voor de omgeving.

Wij hebben daarom laten berekenen wat het betekent als:

- Er geen vliegbewegingen meer gemaakt worden met helikopters en groot verkeer: In dat geval ontstaat er ongeveer 40% meer ruimte voor vliegbewegingen met kleine vliegtuigen ten opzichte van de huidige situatie.
- Het aantal vliegbewegingen met helikopters en groot verkeer ongeveer gelijk blijft aan de afgelopen jaren:

Datum

31 augustus 2021

Zaaknummer

2020-007324

Blad

4 van 8

In dat geval ontstaat er circa 20% meer ruimte voor vliegbewegingen met kleine vliegtuigen ten opzichte van de huidige situatie.

Hierbij wordt er van uit gegaan dat de kenmerken van het gebruik door de kleine toestellen ongeveer gelijk blijven: de “mix” van typen vliegtuigen, het soort beweging, het baangebruik en de verdeling over de dagdelen.

In de bijlage “Notitie Additionele vragen geluidruimte luchthaven Teuge” van 17 augustus 2021 van To70 is dit nader toegelicht.

4 Argumenten/afwegingen/risico's

Voor dit Luchthavenbesluit hebben wij een proces doorlopen waarin wij de belangen van de luchthaven, haar gebruikers en de omgeving zorgvuldig hebben afgewogen. Hieronder volgt een samenvattende weergave van deze belangenafweging. Via links verwijzen we naar stukken in openbare digitale dossiers. Onderdelen van onze afweging komen in deze stukken uitgebreider aan de orde.

De beoordeling, mogelijke denkrichtingen

De beoordeling van de aanvraag vraagt om een afweging van enerzijds de belangen van het vliegveld en de gebruikers van het vliegveld en anderzijds de gevolgen van de activiteiten op het vliegveld voor de omgeving, met name de milieueffecten en de effecten op de natuur en de woon- en leefomgeving.

De provincie heeft onder meer beleid uitgewerkt voor het reduceren van de uitstoot van CO₂ en stikstof en voor het versterken van de biodiversiteit. De schaarse ruimte vergt dat keuzes gemaakt worden waarbij de provincie inzet op een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland. Een dergelijke keuze is hier aan de orde. Daarom hebben wij op 13 oktober 2020 [besloten een aantal denkrichtingen te verkennen](#), die in de maanden daarna zijn uitgewerkt in globale scenario's.

De uitgewerkte scenario's om te komen tot een nieuw Luchthavenbesluit zijn:

1. Het Luchthavenbesluit baseren op het huidige daadwerkelijke gebruik van Teuge, waarbij slechts een deel van de toegestane geluidruimte wordt benut;
2. De gebruiksruimte (geluidruimte) van de bestaande omzettingsregeling voortzetten conform de aanvraag van de luchthaven (omzetting van de huidige omzettingsregeling naar een Luchthavenbesluit met een geluidcorrectie van 3 dB(A));
- 3A. Het gebruik toestaan met minder hinder (beperking van de openingstijden voor sterk hinder gevende vluchten zoals rondvluchten en valschermspringen);
- 3B. Het gebruik toestaan met duurzame verbeteringen (het stapsgewijs terugbrengen van geluid- en emissieruimte. Als de vloot stiller en schoner wordt, is ontwikkelruimte mogelijk).

In maart 2021 hebben we met organisaties in en namens de omgeving, met de luchthaven en met gebruikers van de luchthaven over deze scenario's gesprekken gevoerd. Met een aantal

Datum

31 augustus 2021

Zaaknummer

2020-007324

Blad

5 van 8

stakeholders waaronder de luchthaven, vertegenwoordigers van groepen omwonenden en de CRO is sindsdien blijvend contact gehouden.

Verkenning van scenario's en eerste voorkeur

De uitgevoerde verkenning is als bijlage gevoegd bij de Statenbrief ([PS 2021-309](#)). Wij volgen in deze Statenbrief het geformuleerde advies in de verkenning.

De volgende argumentatie ligt ten grondslag onder ons voornemen:

- Wij kiezen niet voor scenario 1. In dit scenario blijft de te vergunnen geluidsruimte beperkt tot de ruimte die in de huidige situatie benut wordt. Daarmee wordt- op basis van de huidige geluidsproductie per vliegtuig - het aantal vluchten ingeperkt tot ongeveer het huidige aantal vluchten. Met dit scenario wordt de hinder niet beperkt en wordt geen stimulans gegeven tot verdere verduurzaming.
- Wij kiezen niet voor scenario 2. Dit scenario zet de huidige vergunning – na correctie van de erkende fout - één op één om in het nieuwe Luchthavenbesluit. Ook dit scenario levert geen beperking van de hinder en er ontbreekt stimulans tot verduurzaming.
- Wij geven de voorkeur aan een combinatie van scenario 3a en 3b. Op de korte termijn ligt het accent ligt op scenario 3a, waarbij ontwikkelruimte voor de luchthaven blijft bestaan. Tegelijkertijd beperken wij de hinder, door de sterk hinder gevende valschermvluchten te beperken.
- Voor de langere termijn willen wij inzetten op een zodanige ontwikkeling, dat sprake is van in de tijd afnemende plafonds (scenario 3b) op het gebied van geluid en uitstoot van CO₂, fijnstof en stikstof. Omdat het vanwege nog ontbrekende kaders in (landelijk) beleid en regelgeving op de korte termijn nog niet mogelijk is om dergelijke afnames nu concreet te formuleren, nemen wij voor een voornemen daartoe op in de toelichting van het Luchthavenbesluit.

Inzichten van PS

Uw Staten debatteerden op 26 mei 2021 over ons voornemen. In dit debat spraken de luchthaven, gebruikers van de luchthaven en vertegenwoordigers van omwonenden in. In het debat heeft u veel vragen gesteld bij de koers die wij voorstelden.

Veel van uw statenleden toonden waardering voor de initiatieven van de luchthaven en de ondernemers op de luchthaven op het gebied van verduurzaming en vragen zich af of en hoe de provincie deze verduurzaming zou moeten ondersteunen. U onderschrijft de insteek dat de luchthaven met het Luchthavenbesluit duurzaam ontwikkelingsperspectief moet worden geboden. Daarbij heeft u vragen gesteld bij de hinderbeleving en bij het voornemen van GS om met gerichte maatregelen deze hinder terug te brengen: In welke mate wordt de hinder ervaren? Kan de geluidhinder meer kwantitatief worden gemeten? Draagt de voorgestelde maatregel bij aan de beperking van de hinderbeleving en wat betekent de voorgestelde maatregel voor het paracentrum en voor de luchthaven? Vindt verplaatsing van deze vluchten plaats naar de dagen waarop ze wel kunnen plaatsvinden?

In een aanvullende Statenbrief met bijlagen ([PS2021-469](#)) gingen wij nader in op de gestelde vragen. U vervolgde uw debat op 30 juni 2021.

Datum

31 augustus 2021

Zaaknummer

2020-007324

Blad

6 van 8

De nadere informatie gaat vooral in op de valschermvluchten en de effecten van deze vluchten. Met deze aanvullende Statenbrief hebben wij ook een aantal achtergronddocumenten openbaar gemaakt, waaronder rapporten van adviesbureau To70, die in opdracht van de provincie zijn opgesteld ten behoeve van de beoordeling van de aanvraag.

Valschermvluchten nader belicht

Eén van de onderzoekspunten is geweest of aangetoond kan worden dat de beleefde hinder van het vliegveld te relateren is aan de valschermvluchten. Met name op basis van hoofdstuk 2 van de rapportage 'deelvragen inzake voorbereiding LHB Teuge Airport' van To70 concludeerden wij dat de hinder die op de grond beleefd wordt in de nabije omgeving van het vliegveld in belangrijke mate veroorzaakt wordt door deze vluchten. Wij willen de luchthaven ruimte bieden voor duurzame ontwikkeling en vinden tegelijkertijd dat aan het belang van de omgeving op het punt van de hinderbeleving niet voorbij mag worden gegaan.

Wij vinden het van belang dat er voor de omgeving voorspelbare rustmomenten komen, of dat de geluidsoverlast merkbaar minder wordt. Daarom stelden wij valschermvrije dagen of dagdelen voor. Daartoe hebben wij deze beperking in het ontwerp-Luchthavenbesluit opgenomen en kan de uitwerking daarvan door de luchthaven in overleg tussen partijen plaatsvinden. In het voorgestelde besluit wordt het aantal valschermvrije dagdelen gesteld op vier per maand.

Wij kiezen er niet voor om het aantal valschermvluchten te reguleren. Immers, een dergelijke regulering alleen in aantallen voorziet niet in de gewenste rustmomenten of vermindering van geluidsoverlast. En andersom: als de gewenste rustmomenten en/of minder geluidsoverlast verzekerd zijn, is er geen noodzaak om de aantallen op andere momenten te reguleren. Wij accepteren dat een deel van de vluchten zal verschuiven naar andere weekenddagen of naar werkdagen, op voorwaarde dat de gewenste rustmomenten verzekerd zijn.

Als het lukt om de valschermvluchten met minder geluidhinder uit te voeren, dan is er meer mogelijk. De beperking geldt namelijk niet voor stillere valschermvliegtuigen. Recent werd ons bekend dat het technisch mogelijk is om de valschermvliegtuigen stiller te maken. Deze mogelijkheid wordt door het paracentrum en de luchthaven nader onderzocht; wij blijven hierover met hen in gesprek. De uitkomst hiervan zullen wij betrekken bij de definitieve besluitvorming.

In de Nota van Toelichting op het ontwerp besluit staat het voorstel om in de toekomst plafonds vast te stellen ten aanzien van geluid, de uitstoot van stikstof, CO₂ en fijnstof. Daaraan zal op een redelijke termijn invulling gegeven moeten worden.

Uitwerkingspunten

Mede naar aanleiding van uw bespreking werken wij drie aandachtspunten nader uit:

1. Hinderbeleving:

Wij laten een onderzoek laten doen naar de ervaringen van omwonenden met vliegveld Teuge. Het belevingsonderzoek moet antwoord geven op de vraag of omwonenden inderdaad hinder

Datum

31 augustus 2021

Zaaknummer

2020-007324

Blad

7 van 8

ervaren van Teuge en zo ja welke hinder en of die hinder te koppelen is aan bepaald vlieggedrag of bepaalde vliegtuigen. De vooronderstelling dat de meeste hinder van de paravluchten komt, zal hierbij worden getoetst. Het onderzoek is een zogenaamd kwalitatief onderzoek. De resultaten worden betrokken bij de definitieve besluitvorming over het Luchthavenbesluit.

2. Vergroten stijg- en daalgebied valschermvluchten:

Met vertegenwoordigers van het programma Luchtruimherziening is oriënterend gesproken over de mogelijkheden om het gebied waarin de valschermvliegtuigen stijgen en dalen zodanig te vergroten dat meer verspreiding van het geluid plaats vindt.

In het gesprek is de mogelijkheid genoemd dat de luchthaven een concreet verzoek tot deze aanpassing van gebruik van het luchtruim indient bij het programma Luchtruimherziening. Op mogelijke uitkomsten hiervan kan niet vooruit worden gelopen. De uitkomsten zijn op zijn vroegst in 2024 bekend. De luchthaven en het paracentrum geven aan dat zij de mogelijkheden onderzoeken.

3. Commissie Regionaal Overleg (CRO) en klachtenafhandeling:

De provincie wil – samen met de luchthaven – investeren in verbetering van het functioneren van de CRO en in de afhandeling van aan de luchthaven gerelateerde klachten.

5 Financiële consequenties

Naar aanleiding van een beroep van het Platform Vlieghinder Teuge (PVT) heeft de Raad van State bepaald dat de termijn voor het ambtshalve omzetten van de Omzettingsregeling in een provinciaal Luchthavenbesluit verstreken is. Als gevolg van de uitspraak is de provincie een bedrag verschuldigd van maximaal € 15.000 aan PVT.

6 Proces en evaluatie

Wij hebben het ontwerp Luchthavenbesluit vastgesteld en leggen het ter inzage. De vervolgstappen zijn de volgende:

- Het ontwerp Luchthavenbesluit ligt ter inzage van 6 september 2021 tot en met 17 oktober 2021. Eenieder kan in deze periode een zienswijze indienen.
- Op 14 september is er een openbare online informatie bijeenkomst waarin wij het ontwerp Luchthavenbesluit toelichten.
- Als u dat wenst dan kunnen wij apart voor uw leden een toelichting op het ontwerp Luchthavenbesluit verzorgen
- In deze periode verwachten wij ook nader invulling te geven aan de uitwerkingpunten. De resultaten daarvan zullen wij met u delen.
- Wij verwerken de ontvangen zienswijzen in een Reactienota bij het voorstel voor het Luchthavenbesluit Teuge.
- Uit het Belevingsonderzoek of de te ontvangen zienswijzen kunnen dusdanige inzichten blijken dat de inhoud van het ontwerp-Luchthavenbesluit bijgesteld moet worden. Als dit een ingrijpende verandering betreft, kan het nodig zijn om opnieuw een ontwerp Luchthavenbesluit vast te stellen en ter inzage te leggen voordat wij u een voorstel voor een definitief Luchthavenbesluit aanbieden.

Datum

31 augustus 2021

Zaaknummer

2020-007324

Blad

8 van 8

- Wij zenden u het Luchthavenbesluit, de zienswijzen en de Reactienota toe.
- U (PS) stelt het Luchthavenbesluit vast.
- Na het vaststellen van het Luchthavenbesluit vragen wij een Verklaring Vliegveilig Gebruik Luchtvaartterrein (VVGL) aan bij de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) zoals de Wet Luchtvaart voorschrijft. Bij de beoordeling van de aanvraag toetst de ILT of de beoogde luchtvaartactiviteit past binnen de bestaande luchtruimstructuur. Zodra deze verklaring is afgegeven, treedt het Luchthavenbesluit in werking.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

John Berends - Commissaris van de Koning

Henrice Wittenhorst - Plv. secretaris

Bijlagen:

- 1 Ontwerp Luchthavenbesluit luchthaven Teuge en bijlagen
- 2 Notitie Additionele vragen geluidruimte luchthaven Teuge